

KANDIDATNUMMER 3063

Sidetall   av

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer

en internasjonale sommerskole

iversitetet i Oslo

14

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Sapmi har to betydninger: - geografiske område
- etniske folkegrupper 2

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er det gamle befolkningsområdet som inkluderer den nordligste delen av Norge, Sverige, Finland, og Russland 2

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Identitet kan baseres på: genetisk avstanding, morsmål, personlige ønsker, eller en kombinasjon av disse faktorene. 2

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Lag eller grupper som handlet om fangst og jeger ble kalt siida. Systemet ble basert på størreligheter, og de etablerte sine beboelsesteder. De flyttet ofte for å bruke flere naturressurser. 1

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Årsaken til det er at de samene ^{var} ~~ble~~ spredt over landet. Derfor kunne de ikke formulere en gruppe som var stort nok. 2

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

2 To eksempler er: skolepolitikk - barn kunne bare få undervisning på norsk.
jordbrukspolitikk - jord kunne ^{bare} selges til norske statsborgere som kunne lese, skrive og snakke norsk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

2 Det står at samene kan utvikle sitt eget kultur, språk og samfunnsliv.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Oppgaven er til å publisere samiske kulturverk som musikk og teater på radio og tv.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

1 Noaiden var helbreder, historieforteller og sosialarbeider.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Lars var fra Nordkalotten og han kjempet imot de kristne som prøvde å angrep den gamle sanneste religionen og tradisjonen.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tje- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Det er fordi hun sier at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er og ordne livet.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Kidults/twixters er brukt for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at det er to type unge i dag: de som kun gjør det som kan skrives på CV-en og er med de flinke som lykkes i alt, og de andre som faller helt utenfor på andre siden. De unge vil gjøre det de vil fordi de er vokst opp med støttende foreldre.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Junaid tenkte seg grundig om og realiserte at Utdanning er viktig. Han studerer nå for hans egen skyld. Han tror at når man innser det, at man gjør det for manns egen skyld, da er man blitt voksen.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" er en periode når man tror man kan få hva som helst, ifølge Junaid Khan 1

2. Den perioden i livet som er viktigste er tjueårene 1/2

3. På midten av 2000-tallet oppsto ord som kidults og twiater i USA 2

4. Økte valgmuligheter kommer fra økt individualisering 1/2

5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det desto mindre som må realiseres i trettiårene. 2

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.

B. Det er foreldrene som hjelper deres barn gjennom tjueårene 1

2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.

B. I noen samfunnsgrupper ^{setter de stor} ~~er det stor~~ pris på sosialstatus 1

3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.

B. De blir bekymret fordi mange av dem aner ikke hva de skal gjøre 1

4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.

B. Gunn Helen Øye hevder at alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen har ^{for} store forventninger på grunn av noe. 1

5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.

B. Junaid Khan har begynnte å studere igjen. 1

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet $\frac{1}{2}$ død,
- å spille ble $\frac{1}{2}$ en av sangene hennes spilt $\frac{1}{2}$ på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte $\frac{1}{2}$ på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve $\frac{1}{2}$, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utgitt i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes har fått $\frac{1}{2}$ samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka å handle om de som
- å føde ble ~~var~~ født $\frac{1}{2}$ på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka fortalt at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde $\frac{1}{2}$ var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese $\frac{1}{2}$ en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte $\frac{1}{2}$ historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet $\frac{1}{2}$ moren seg $\frac{1}{2}$
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvunnet hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer vår selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer $\frac{1}{2}$ hele tiden å få en jobb som
- å betale er $\frac{1}{2}$ godt betalt $\frac{1}{2}$, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe $\frac{1}{2}$ et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva er livet by på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke har vært så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
 å leve om alt dette, hvis hun levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuvåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuvåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.

(så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

Så kan mange av dagens tjuvåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

(derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuvåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

(for) Mange av dagens tjuvåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

Av den grunn kan mange av dagens tjuvåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder ¹ i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene ¹ i livet.

Hvilken perioden synes du er viktigere ^{mer viktig} enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste ~~§~~ i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden ¹?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er store ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

av 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Etter ^{for tiden} oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun mener at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Det flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger med på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere velger å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner det helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, naturlige verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere små abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene gjøre bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk av nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellom bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

III Stil 3. ~~Har~~ Den Evige jakten på lykken

Innledning:

Europa, USA og andre land i vest verden er rikere enn landene i øst verden. Derfor er ^{landene i} vest verden kalt i-land og landene i øst verden ^{blitt} kalt u-land. Før folk i vest verden ble rik, jobbet de veldig hardt til å skaffe penger og etablere seg selv. De ~~trudde~~ gamle dagens folkene trodde ikke på lykken. De trodde bare på seg selv og sin innsats på jobben. I dag er folk ikke sånn. I våre dager vil folk bare søke etter lykke. Alle vil ha det gode liv~~et~~, men ingen har lyst til å jobbe for å få det. (100)

Det gode liv for meg:

Det gode liv for meg betyr først og fremst å ha en god familie som jeg elsker og som elsker meg. Det er fordi ^{jeg tror at} ~~det~~ betyr ^{betyr ingenting} ~~ingen~~ å være hyggelig, ~~egentlig~~ hvis man kan ikke dele den med noen man elsker. Likevel er det viktig at familien ^{ikke} ~~krangler~~ for mye. ~~Det~~ Det er fordi noen ganger ^{kan} de kranglene ~~kan~~ fortsette å ^{gjøre man trist} ~~triste~~ i en familie. Imidlertid, er det ikke nok at jeg har en god familie. ^{Jeg} ~~Det~~ må, selvfølgelig, ha et stort hus eller villa til å bo i! Etter det, må jeg eie en Lamborghini Aventador så at jeg kan kjøre til og fra jobben min i en kul bil. Til slutt, ønsker jeg til å bli pensjonist og bo i Bahamas, ^{eller Malibu} ~~da jeg blir~~ etter ^{min} 67. bursdagen ~~min~~. (129)

Lykken kan oppnås

Man bruker for mye tid til å søke etter lykke. Man ~~bør ikke~~ ~~jakt på lykken~~. I stedet for å jage på lykken, bør man prøve å jobbe hardt. Jeg tror at lykken ^{kan} ~~etableres seg selv~~ i en mans liv, og men

Do not write
in this space

alt man må ^{fokussere på} ~~gjøre~~ er å jobbe hardt, være hyggelig og bli et godt menneske i samfunnet. Noen uker før i dag, noen sa til meg at «man får ikke hva man ønsker, bare det man jobber for». Jeg er helt enig med det hun sa. (80)

Søken etter lykke

En ting jeg finner morsomt er at, på en side, ~~er man~~ ^{er} ~~ikke~~ ~~religiøs~~ de fleste menneskene i Norge, for eksempel, ikke så religiøs i dag som de var ~~i~~ gamle dager. Likevel, på den andre siden, ber de til gud som folk gjorde før, når det handler om lykke. Jeg tror at man ~~skal~~ må fokusere på sin jobb, familie og samfunn. De må gjøre hva de tror er riktig og leve som en god person. Dersom de gjør det, kommer lykken til ~~en~~ mans liv. ~~Med det type~~ Hvis man tenker som det, kan de forbedre samfunnet. (95)

Sammendrag

Til slutt er det viktig ^{for} ~~at~~ å forstå at man må bli motivert til å få ~~et~~ godt liv. Det gode liv ^{har} ~~betyg~~ forskjellige betydning til hver enkelt person, men den eneste veien til å få det man vil, er å jobbe hardt. Ikke vente på lykken til å komme til deg. Bare ~~gj~~ prøv å åpne veien til ditt eget gode liv. (62)

(44)